

Sinds 2009 staat de hele Waddenzee, dus ook het deel in Duitsland en Denemarken, op de UNESCO Werelderfgoedlijst. En terecht!

Dit unieke stuk land is een bijzonder natuurgebied en een verblijf op een van de eilanden is populair bij veel mensen. De geur, het licht en de sfeer van de Waddenzee is onvergelijkbaar en ik vraag me af of haiku's die daar zijn gemaakt anders van toon of sfeer zijn.

Daarom een haikubrief over dit bijzondere deel van Nederland en dan vooral het stuk van de eilanden dat grenst aan de Wadden.

De eerste die op het gebied van de Wadden veel haiku's heeft geschreven is Gerrit Wassing, die een aantal jaren op Ameland heeft gewoond. Een selectie uit vier haikubundels:

*Ingetogen het licht –
het morgenwad holt
achter de wind aan*

*Zoermorgenmist –
uit het schemerwad schijnt
het licht van zeilen*

*De avond aarzelt –
naast mijn boot op de zandplaat
laat ik haar gaan*

*De avondwind gaat
voorbij – in het haventje
rafelend water*

*Prenten van de nacht –
vogels op het wad vliegen
achter hun schaduw aan*

*Een helle morgen –
buien staan te dringen
om het wad op te gaan*

*De stormwind loopt
het haventje binnen – boten
beginnen te zingen*

Kolkende golven –
de herfstwind laat op het wad
witte meeuwen los

Op het wad dooft het licht –
de eenzaamheid zoekt
bij een eend gezelschap

Een dromenwereld
achter de dijk – een vogel
loopt op het water

Een dode boom
in de waddenzee – water
gaat eraan voorbij

De morgen tilt weer
land uit de zee – water
druipt van de randen

De avond reikt
op het rode wad een reiger
haar schaduw aan

Op een bank in het wad
zaait de zon uit de wolken
licht in het zand

Met grijze ogen
kijkt het wad – troosteloos
de regenlucht in

Vissers op het wad –
in de morgen tillen ze
zilveren leven

Een andere haikudichter die over de Wadden heeft geschreven is Wim Lofvers. Samen met een goede vriend van hem maakt hij een zeiltocht over de Waddenzee en samen bezoeken ze daarbij de eilanden. Dit heeft geresulteerd in het miniboekje uit de *Radijs*-serie getiteld: *een kijkgaatje* uit 2001.

de middagwolkjes
– ook zij hebben schaduwen
en drijven voorbij

Alleen
wanneer ik kijk
glinstert de zee

Tussen de buien
nieuwe zon,
nieuwe plassen
nieuwe glinstering

Winternacht.
Sterren dichterbij
dan mensen

Uit nevels rijst
een oude maan en leert mij
hoe alleen te zijn

*het is nieuwe maan;
nu ruisen de sterren zelf
in de boomtoppen*

Uit een andere uitgave van Wim Lofvers komen deze gedichten:

*eb
in de mist trekken meeuwen
naar zee*

*nevel, duisternis –
alleen de roep van wulpen
als geleide*

Een andere uitgave in de *Radijs*-serie over de Wadden is van de hand van Han Grüşcke, met de titel *De wolken voorbij* (2001) met als ondertitel: *Haiku over het wad*.

*druppels en dauwdraden
binden mij deze morgen
vast in de mist*

*de mist steeds dichter
de misthoorn al maar luider
alsof we wachten*

*plotselinge mist
de geur van de zee
verandert*

*even wacht de storm
tussen beide vlagen
stil op de regen*

*alleen maar zee
iedereen laat me zomaar
al deze ruimte*

*al maar bewegen
telkens elkaar aanraken
helmgras op het strand*

*de wind over mijn huid
over de zee, steeds verder weg
en terug met de golven*

*de maan op de zee
een wit laken in de nacht
tussen de duinen*

Bij deze drie dichters gaan de gedichten over de elementen zoals je die aantreft als je aan de Waddenkant op een van de eilanden bent. Er zijn verschillen tussen de dichters, maar de grote lijnen zijn hetzelfde op een manier die ik herken van mijn bezoeken.

Maar, gasten moeten ook weer terug naar huis, naar de vaste wal. Alle drie hebben ze hierover geschreven:

*De avondboot gaat –
wij beiden zijn weer alleen –
het eiland en ik*

Gerrit Wassing

*veerbootpassagiers
terug van het eiland
met nieuwe gezichten*

Wim Lofvers

*vanaf de boot
drijft het eiland*

laat los

Han Grüşcke

Op Schiermonnikoog, in het natuurreservaat Kobbeduinen bij het baken, is een haiku van de kunstenaar / dichter Jan Loman (1918-2006) aangebracht. De tekst op deze steen bevat zowel een Noorse als een Nederlandse haiku:

*stillere mot nord
vadestede visket ut
gjessene på vei*

*de ruimte is leeg
achtergebleven alleen
sporen in het graniet*

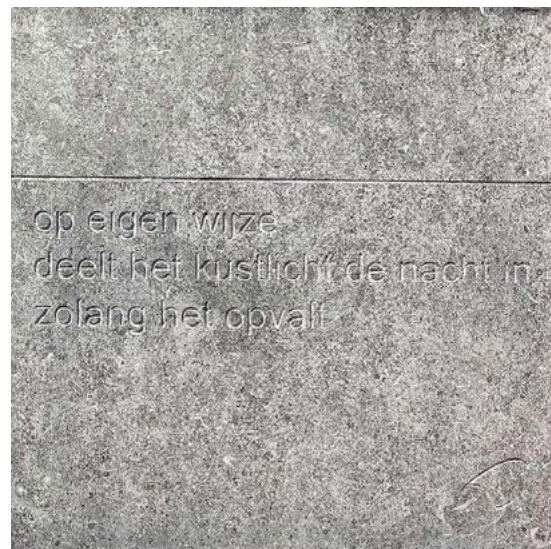

Een soortgelijke steen is te zien in het Noorse Nesvag, dat op dezelfde lengtegraad (6°, 12' ol) als Schiermonnikoog is gelegen. Op de steen in Nesvag staan eveneens beide haiku's maar dan is de Noorse haiku in het Nederlands en de Nederlandse haiku in het Noors, zodat van elke haiku een Noorse en een Nederlandse versie bestaat. De vertaling van de Noorse haiku is:

*stiller om de Noord
de wadden uitgewist en
ganzen onderweg*

In april 2004 onthulde de oud-minister van Verkeer en Waterstaat, Henk Zeevalking, bij de vuurtoren van Schiermonnikoog een steen met een andere haiku van Jan Loman:

*op eigen wijze
deelt het kustlicht de nachten in
zolang het opvalt*

Dan nog twee laatste poëzietips over Vlieland.

De eerste tip is dat de dichter Slauerhoff vaak op Vlieland is geweest. Er is van hem een wandeling uitgezet waar je langs glazen plaquettes loopt met delen uit zijn gedichten. Bij de VVV is een boekje met deze wandeling te koop. Hieronder een voorbeeld van zo'n glazen plaat:

En als je dan toch op Vlieland bent is een tochtje met de Vliehors-Express aan te bevelen. Als enige mogen zij Vliehors op, een 20 km² grote zandvlakte aan de westkust van Vlieland. Het voertuig dat je daarheen rijdt krijgt ieder jaar nieuwe banden, waarmee een gedicht in het zand wordt gedrukt.

Bronnen:

- *Een handvol leegte*, Gerrit Wassing. Uitgegeven door De Beuk / Amsterdam 1995. ISBN: 90 6975 312 X
- *Een huid dunne damp*, Gerrit Wassing. Uitgegeven door De Beuk / Amsterdam in 1996. ISBN: 90 6975 328 6
- *Rafelend water*, Gerrit Wassing. Uitgegeven door De Beuk / Amsterdam 1998. ISBN: 90 6975 363 4
- *Rook van licht*, Gerrit Wassing. Uitgegeven door De Beuk / Amsterdam 2001. ISBN: 90 6975 396 0
- *Een kijkgaatje*, Wim Lofvers. Nr. 26 in de serie Radijs door Marginale Uitgeverij 't Hoge Woord. ISBN: 90 7595 134 5
- *Soms weet ik het even, een verzameling haiku*, Wim Lofvers. Uitgegeven door Marginale Uitgeverij 't Hoge Woord, 2006. ISBN: 90 7595 146 9
- *De wolken voorbij, haiku over het Wad*, Han Gröschke. Nr. 24 in de serie Radijs door Marginale Uitgeverij 't Hoge Woord 2001. ISBN: 90 7595 131 0
- Foto's en schilderijen: Internet (de makers zijn onbekend)
- Foto Vliehors Express van de website van de Vliehors Express.

Ayame VIII

Wilt u ook op de hoogte gehouden worden van nieuwe berichten? Stuur dan een mailtje naar:

ayame-brief@proton.me

Oude haikubrieven zijn te vinden op: <https://henkvanderwerff.nl/haikubrieven/>